

انسان

در جستجوی معنا

ویکتور فرانکل

ترجمه‌ی مرتضی حسنوند

سرشناسه : فرانکل، ویکتور امیل، ۱۹۰۵ - ۱۹۹۷م.
 Frankl, Viktor E. (Viktor Emil)
 عنوان و نام پدیدآور : انسان در جستجوی معنا : مقدمه‌ای بر لوگوتراپی / ویکتور فرانکل ؛ مترجم مرتضی حسونود ؛ ویراستار فاطمه شادی.
 مشخصات نشر : تهران : آسو، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری : ۱۵۲ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۴۴-۱۶-۴
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : عنوان اصلی: Psycholog erlebt das Konzentrationslager, 2017.
 یادداشت : کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان «Man's search for meaning» به فارسی برگردانده شده است.
 یادداشت : کتاب حاضر در سال‌های مختلف، توسط مترجمان و ناشران متفاوت، ترجمه و منتشر شده است.
 یادداشت : کتابنامه.
 عنوان دیگر : مقدمه‌ای بر لوگوتراپی.
 موضوع : فرانکل، ویکتور امیل، ۱۹۰۵ - ۱۹۹۷م.
 Frankl, Viktor E. (Viktor Emil)
 موضوع : قتل عام یهودیان، ۱۹۳۹ - ۱۹۴۵م. - خاطرات
 Holocaust, Jewish Personal narratives - (۱۹۴۵-۱۹۳۹)
 موضوع : قتل عام یهودیان، ۱۹۳۹ - ۱۹۴۵م. - جنبه‌های روان‌شناسی
 Holocaust, Jewish Psychological aspects - (۱۹۴۵-۱۹۳۹)
 موضوع : روان‌شناسان - اتریش - سرگذشتنامه
 Psychologists-- Austria-- Biography
 موضوع : روان‌شناسی
 Psychotherapy
 شناسه افزوده : حسونود، مرتضی، ۱۳۵۷ - مترجم
 Hasanvandi, Morteza
 رده بندی کنگره : DV
 رده بندی دیویی : ۱۸۰/۹۴۰
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۸۶۶۹

انسان در جستجوی معنا

ویکتور فرانکل

مترجم: مرتضی حسونود

ویراستار: فاطمه شادی

طراح گرافیک: زهره طاهری

ناظر چاپ: بهروز رضایی

چاپ: ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۳۰,۰۰۰ تومان

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۴۴-۱۶-۴

تلفن: ۰۹۱۲۵۷۷۵۰۳۷ - ۶۶۴۱۲۵۹۸ - ۶۶۴۱۲۵۶۳

<http://www.asopub.com>

پیش گفتار

دکتر فرانکل، روان‌رشد و نویسنده، گاهی از بیماران خود که از دردهای کوچک و بزرگ شکایت می‌کردند می‌پرسید، «چرا اقدام به خودکشی نمی‌کنید؟» پاسخ بیماران برای او راهنمایی بود تا روش روان درمانی خویش را بیابد. در زندگی یک نفر عشق هست که او را به فراتر از خودش پیوند می‌دهد، در زندگی دیگری، استعدادی که بتواند آن را شکوفا کند، در زندگی کسی هم شاید تنها خاطرات به یاد ماندنی وجود داشته باشد که ارزش حفظ کردن دارند. یافتن این رشته‌های ظریف یک زندگی از هم گسیخته، در قلاب یک انگاره اس‌نوار از معنا و مسؤولیت، هدف و موضوع «معنادرمانی» است، که تعبیر خود دکتر فرانکل «از تحلیل وجودی مدرن» می‌باشد.

در این کتاب، دکتر فرانکل تجربه‌ی شخصی خود را بیان می‌کند که منجر به کشف «معنادرمانی» توسط او شد. او سال‌ها در اردوگاه کار اجباری زندانی بود و خود را محکوم به یک وجود برهنه یافت. پدر، مادر، برادر و همسرش یا در اردوگاه‌ها جان سپردند و یا به کوره‌های آدم‌سوزی سپرده شدند. پس بجز خواهرش، کل خانواده‌اش در این اردوگاه‌ها از بین رفتند. او چگونه می‌توانست زندگی کند؟ در حالی که همه چیزش را از دست داده بود؛ همه‌ی ارزش‌هایش نادیده گرفته شده بود، از گرسنگی و سرما و بیرحمی رنج می‌برد و هر لحظه

در انتظار مرگ بود. تجربه‌ی چنین روانکاوی که شخصا با چنان شرایط بسیار سختی رویارو بوده است، ارزش شنیدن دارد. دکتر فرانکل همان کسی است که به شرایط انسانی ما عاقلانه و با دلسوزی می‌نگرد؛ سخنانی که دکتر فرانکل صادقانه بیان می‌کند، بر دل می‌نشیند. چون برپایه‌ی تجربیات بسیار ژرف می‌باشند. آن قدر صادقانه که انسان کوچک‌ترین رنگی از فریب در آن نمی‌بیند. پیام‌های او رزنده‌اند، به خاطر موقعیت کنونی او در دانشکده طب دانشگاه وین، و به علت آرازه کلینیک‌های «معنادرمانی» که امروزه در بسیاری از سرزمین‌ها با الگوبرداری از پلی کلینیک، معروف عصب‌شناسی او در وین آغاز به کار می‌کنند.

می‌توان تجربه‌ی روش کار دکتر فرانکل را با کار زیگموند فروید مقایسه کرد. هر دو پزشک با توجه به طبیعت و درمان روان رنجوری توجه داشتند. فروید ریشه‌ی این اختلالات پریشان کننده را در «اضطرابی» می‌یابد که ناشی از انگیزه‌های «تعارضی» و «ناآگاه» می‌باشد. اما فرانکل «روان رنجوری‌ها» را بر چند نوع می‌داند و برخی از آنها را «روان رنجوری نئوتیک» می‌داند، که نتیجه ناتوانی بیمار در پیدا کردن معنا و مسؤولیتی در زندگی است. فروید بر «ناکامی» در زندگی جنسی تأکید دارد، اما فرانکل بر «ناکامی» در «معناطلبی». امروزه در اروپا روانشناسان و روانپزشکان آشکارا از فروید روی برگشته به «هستی درمانی» روی آورده‌اند که مکتب «معنادرمانی» یکی از آنهاست. یکی از ویژگی‌های دیدگاه‌های فرانکل این است که هرگز فروید را رد نمی‌کند، بلکه روش خود را از مبنای کار وی بنا می‌نهد. او حتی با سایر شکل‌های «هستی درمانی» نیز مخالفتی ندارد، بلکه از آن‌ها استقبال می‌کند.

اگرچه داستان این کتاب کوتاه است، ولی به طرز هنرمندانه‌ای قابل فهم است. من در یک نشست دوبار آن را از ابتدا تا انتها خوانده‌ام. افسوس آن چنان مرا گرفت که نمی‌توانستم آن را رها کنم. دکتر فرانکل در جایی از داستان، فلسفه

«معتادرمانی» خود را به خواننده می‌شناساند و آن را چنان ملایم به داستان پیوند می‌دهد که خواننده تنها پس از پایان کتاب به ژرفای نوشته‌ی او پی می‌برد و می‌بیند که دیگر این بخش از کتاب دنباله داستان وحشتناک اردوگاه‌های کار اجباری نیست. خواننده از همین زندگی‌نامه دردناک، چیزهای زیادی می‌آموزد و یاد می‌گیرد که انسان وقتی به یکباره احساس می‌کند: «چیزی برای از دست دادن ندارد» جز بدن مسخره برهنه‌اش، چه می‌کند. «با توصیفی که فرانکل از آمیزه‌ی «هزاران» و «بی‌احساسی» به ما می‌دهد، روح انسان تسخیر می‌شود، نخستین چیزی که به نجات انسان می‌آید، کنجکاوی سرد جدا مانده‌ایست که انسان را متوجه سرنوشت خرد می‌کند. پس از آن راهکارهایی برای حفظ باقیمانده زندگی به کار می‌بندد، با آن که شانس زنده ماندن بسیار ناچیزست. گرسنگی، تحقیر، ترس و خشم عمیق انسانی عدالتی را به مانند تصاویری از افراد محبوب و مورد علاقه، مذهب، شوخ طبعی و زیبایی‌های آرام بخش طبیعت مانند یک درخت یا غروب آفتاب قابل تحمل می‌کند».

اما این لحظات آرامش بخش میل به ادامه زندگی را در زندانی بر نمی‌انگیزد مگر آن که بقدری مفید باشند که بتوانند زندگی را یاری دهند و معنایی برای رنج بیهوده خود بیابند. اینجا است که ما با هسته درستی انزیستانسیالیسم روبرو می‌شویم که اگر زندگی کردن رنج بردن است پس برای زنده ماندن باید ناگزیر معنایی در رنج بردن یافت. اگر اصلاً خود زندگی هدفی داشته باشد، رنج و مرگ نیز معنا خواهند یافت. اما هیچ‌کس نمی‌تواند این معنا را برای دیگران بیابد. هر کس باید معنای زندگی خود را، خود جستجو کند و مسئولیت آن را بپذیرد. اگر موفق شود، با وجود همه تحقیرها به زندگی ادامه می‌دهد. فرانکل که به نیچه علاقمند است به این گفته‌اش نیز ایمان دارد، «کسی که چرایی زندگی کردن را داشته باشد، می‌تواند با چگونگی آن کنار آید.»